Ngày Nhân quyền Việt Nam: Mỹ không thể đối thoại sau lưng những người bị đàn áp!

RFA
12/5/2023

Mỹ cần coi trọng vấn đề nhân quyền cùng với các khía cạnh khác như kinh tế, thương mại, an ninh…trong quan hệ với Hà Nội, theo nhiều Dân biểu của Quốc hội Liên bang Hoa Kỳ trong lễ kỷ niệm lần thứ 29 Ngày Nhân quyền Việt Nam (11/5).

Buổi lễ được tổ chức tại trụ sở Quốc hội Hoa Kỳ vào sáng thứ năm thu hút sự tham dự của nhiều Dân biểu liên bang, đại diện Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, Uỷ hội Tự do Tôn giáo Quốc tế Hoa Kỳ (USCIRF), Theo dõi Nhân Quyền (HRW) và nhiều tổ chức của người Việt cùng người hoạt động nhân quyền ở Mỹ.

Hoa Kỳ cần quan tâm đến nhân quyền

Trong bài phát biểu của mình, cựu Dân biểu liên bang Leslie Byrne cho rằng trong quan hệ với Việt Nam, Hoa Kỳ đã không sử dụng các đòn bẩy, đặc biệt là về kinh tế, để buộc Hà Nội phải tôn trọng các cam kết quốc tế về nhân quyền.

Nhắc lại việc Hoa Kỳ là thị trường xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam và Hà Nội có thặng dư thương mại hàng chục tỷ đôla mỗi năm với Washington, bà cho rằng quan hệ Việt-Mỹ như một người mẹ cho đứa con 20 đô la mỗi tuần với yêu cầu phải dọn dẹp nhà cửa nhưng đứa bé không làm mà vẫn đòi nhận tiền, nếu người mẹ vẫn đưa tiền, thì lần sau đứa trẻ này vẫn không dọn dẹp dù có nhận tiền. Bà nói:

"*Hoa Kỳ hiện là đối tác thương mại lớn thứ hai của Việt Nam. Chúng ta hiện có nhiều công cụ trong lĩnh vực kinh tế nhưng chúng ta đã không sử dụng.*

Chúng ta cần gây sức ép nhiều hơn để họ dần thay đổi … chứ không thể như cho đứa bé mỗi ngày 20 đô la nhưng họ không cải thiện tình trạng nhân quyền."

Các đại biểu người Việt tham dự Ngày Nhân quyền Việt Nam ở thủ đô Washington (Hoa Kỳ)
RFA

Dân biểu Katie Porter (Đảng Dân chủ- California) thì cho rằng Hoa Kỳ cần nêu giá trị nhân quyền trong quan hệ với Việt Nam.

"*Hoa Kỳ cần kiên quyết và rõ ràng rằng nếu Việt Nam muốn tăng cường quan hệ về kinh tế và thương mại với Hoa Kỳ, quốc gia này cần tôn trọng giá trị nhân quyền và chúng ta mong đợi từ các đồng minh.*

Chúng ta luôn đồng hành cùng với người dân Việt Nam trong việc đòi tự do và công bằng."

Nhắc lại những vi phạm nhân quyền đang diễn ra ở Việt Nam và khả năng hai quốc gia nâng cấp quan hệ từ Đối tác toàn diện hiện nay lên Đối tác chiến lược, Dân biểu Young Kim - Chủ tịch Tiểu ban đối ngoại khu vực Thái Bình Dương-Ấn Độ Dương phát biểu:

"*Chúng ta mong muốn tăng cường quan hệ song phương giữa Hoa Kỳ và Việt Nam, và chúng ta cần phải làm điều đó, nhưng chúng ta không thể làm điều đó sau lưng những người đang bị đàn áp*."

Tiến sĩ Võ Đức Văn - Tổng thư ký Hiệp hội Biển Đông Nam Á, người từng tham dự nhiều lần Ngày Nhân quyền Việt Nam ở thủ đô Washington DC, cho RFA biết tổ chức của ông sẽ gửi báo cáo tới Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ để chất vấn. Ông nói:

"*Làm thế nào mà Hoa Kỳ quan hệ với một nước mà vi phạm nhân quyền vẫn xảy ra hàng ngày nếu không muốn nói là nghiêm trọng như vậy thì liệu sự nâng cấp quan hệ lên chiến lược toàn diện giữa Hoa Kỳ và Việt Nam có làm thương tổn giá trị quan trọng nhất về dân chủ và nhân quyền của Hoa Kỳ không*."

Cựu Dân biểu liên bang Leslie Byrne phát biểu trong Ngày Nhân Quyền Việt Nam 11/5/2023. Ảnh chụp màn hình video RFA

Vi phạm nhân quyền trầm trọng

Phát biểu trong buổi lễ, bà Erin Barclay, Quyền Trợ lý Ngoại trưởng Hoa Kỳ nói bà quan ngại về các vi phạm nhân quyền trầm trọng ở Việt Nam, với việc bắt giữ hàng chục người bất đồng chính kiến, nhà báo, người hoạt động nhân quyền với những cáo buộc mơ hồ trong Bộ luật Hình sự như "tuyên truyền chống nhà nước" hay "lợi dụng quyền tự do dân chủ."

Bà cũng nhắc lại trong chuyến thăm Hà Nội gần đây, Ngoại trưởng Anthony Blinken đã nêu vấn đề nhân quyền trong các buổi gặp với ban lãnh đạo Việt Nam. Bà nói:

"*Tôi có tham dự Đối thoại Nhân quyền Việt-Mỹ gần đây và kêu gọi Việt Nam thay đổi Bộ luật Hình sự sao cho mọi người được quyền biểu đạt, thậm chí phát biểu những điều khác biệt với nhà cầm quyền*."

Trả lời phỏng vấn của RFA ngay sau buổi lễ, ông Mingzhi Cheng, nhà phân tích chính sách cao cấp của Uỷ ban Tự do Tôn giáo Hoa Kỳ (USCIRF), cho biết vi phạm quyền tự do tôn giáo đang ở mức trầm trọng trong nhiều năm gần đây, và do vậy, cơ quan của ông liên tục đề nghị Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ đưa Việt Nam vào Danh sách các quốc gia cần quan tâm về tự do tôn giáo (CPC) trong nhiều năm qua.

Ông nói:

"*Chỉ mới năm ngoái thôi, trong báo cáo của mình, chúng tôi đề nghị đưa Việt Nam vào danh sách CPC bởi vì chúng tôi quan ngại về các vi phạm về quyền tự do tôn giáo đang diễn ra.*

Cụ thể, chúng tôi quan ngại về Luật Tôn giáo Tín ngưỡng 2018 và hai dự thảo nghị định vào tháng 6/2022 mà nhiều chuyên gia cho rằng siết chặt quyền tự do tôn giáo hơn nữa.

Chúng tôi cũng quan ngại về đàn áp người Thượng và Hmong cùng nhiều nhóm khác nữa như Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất, Cao Đài, Phật giáo Hoà Hảo…"

Ông cho rằng việc Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ đưa Việt Nam vào Danh sách Giám sát Đặc biệt (Special Watch List) về tự do tôn giáo vào đầu tháng 12 năm ngoái là sự ghi nhận tình trạng đàn áp tự do tôn giáo ở quốc gia này.

"*Chúng tôi khuyến khích Chính phủ Hoa Kỳ làm việc với đối tác Việt Nam để chỉnh sửa Luật Tôn giáo Tín ngưỡng 2018 để nó không còn là công cụ nhằm kiểm soát và đàn áp tự do tôn giáo*," ông nói.

Ông nói rằng việc nâng cấp quan hệ song phương lên Đối tác chiến lược là cần thiết cho an ninh ở Châu Á-Thái Bình Dương nhưng Hoa Kỳ không nên ngó lơ về quyền tự do tôn giáo ở Việt Nam.

"*Chúng tôi khuyến khích Chính phủ Hoa Kỳ tiếp tục đưa vấn đề tự do tôn giáo ở Việt Nam trong đàm phán giữa hai bên.*

Chúng tôi cũng muốn Việt Nam trở thành đối tác tốt, tôn trọng quyền tự do tôn giáo và các quyền tự do cơ bản khác."

Ông Mingzhi Cheng, nhà phân tích chính sách cao cấp của Uỷ ban Tự do Tôn giáo Hoa Kỳ (USCIRF) trong cuộc trả lời phỏng vấn RFA

Người Việt trong nước cần mạnh mẽ đòi nhân quyền

Tiến sĩ Võ Đức Văn - Tổng thư ký Hiệp hội Biển Đông Nam Á, cho rằng việc quốc tế và cộng đồng người Việt ở hải ngoại có tiếng nói quan trọng đòi Việt Nam tôn trọng các cam kết quốc tế về nhân quyền, tuy nhiên, người Việt ở trong nước mới đóng vai trò chính. Ông nói:

"*Chúng tôi muốn gửi đến cho tất cả mọi người Việt Nam rằng: Chúng ta không thể ngồi chờ đợi người Mỹ, dân cử Mỹ hay đồng bào Việt Nam ở nước ngoài tranh đấu nhân quyền cho chúng ta mỗi năm như thế này. Chúng tôi nghĩ rằng nó (tình trạng hiện nay- PV) sẽ đến muôn đời. Vấn đề quan trọng nhất nếu chúng ta muốn chấm dứt tình trạng áp bức về nhân quyền thì người Việt Nam phải mạnh dạn hơn đòi quyền sống của mình…*

Người Việt Nam, thanh niên Việt Nam phải mạnh dạn nói với người lãnh đạo của QH Việt Nam: Các vị phải phục vụ quyền lợi cho người dâ Việt Nam phải tốt hơn và nhân quyền của người Việt Nam phải được tôn trọng hơn."

Ngày Nhân Quyền cho Việt Nam (11/5) được vinh danh và công nhận bởi đạo công luật số 103-258 mà Tổng thống Bill Clinton ký ngày 25/5/1994. Trước đó, Nghị quyết chung SJ-168 được cà hai viện của Quốc hội Hoa Kỳ thông qua với đại đa số tuyệt đối ngày 17/5.

Vào ngày này, 33 năm về trước, bác sĩ Nguyễn Đan Quế đã đại diện Cao Trào Nhân Bản công bố lời kêu gọi yêu cầu toàn dân Việt Nam trong cũng như ngoài nước, những tổ chức, đoàn thể yêu chuộng tự do trên thế giới ủng hộ đòi hỏi của Cao trào Nhân Bản đòi Nhà nước Việt Nam phải tôn trọng các nhân quyền căn bản của người dân Việt Nam, chấp nhận sinh hoạt chính trị đa nguyên, và trả lại cho người dân quyền tự do lựa chọn một thể chế chính trị phù hợp với nguyện vọng của mình qua các cuộc bầu cử tự do, công bằng dưới sự giám sát của Liên Hiệp quốc.

Hàng năm lễ kỷ niệm Ngày Nhân quyền cho Việt Nam được tổ chức trọng thể tại trụ sở Quốc hội Hoa Kỳ dưới sự bảo trợ của của nhiều Thượng Nghị sĩ và Dân biểu của hai đàng.

https://www.rfa.org/vietnamese